

Blödning och

cirkulationssvikt

Din hjälp kan göra skillnad

Du lär dig:

- a. om yttre och inre blödning
- b. hur man tar hand om mindre sår
- c. hur man stoppar en kraftig blödning
- d. hur man känner igen och ger första hjälpen vid cirkulationssvikt

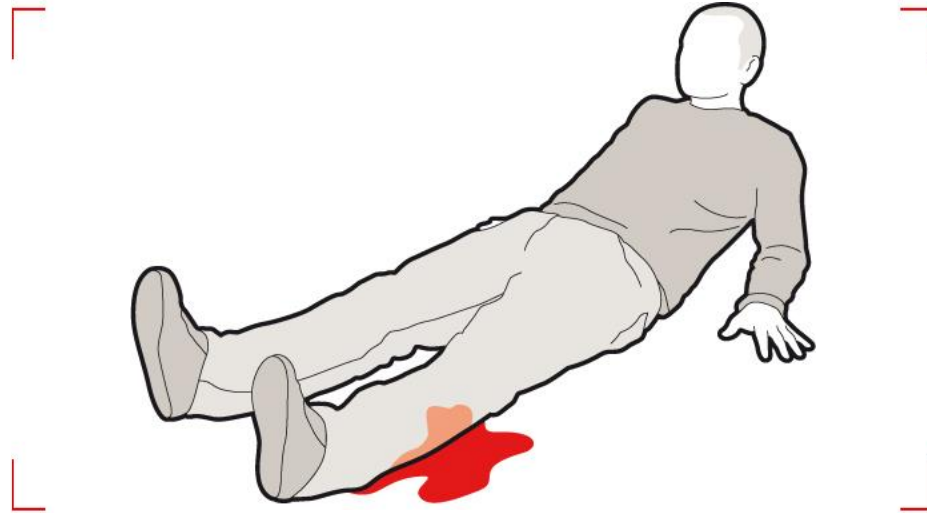
Blödning och

a. yttre och inre blödning

cirkulationssvikt

Om någon förlorar mycket **blod** behöver han hjälp **genast**.

Blod försörjer varje del av kroppen med syre. Utan syre dör kroppen.

Vuxna har ca **? liter** blod. Om en vuxen förlorar mer än **? liter**, är han eller hon i livsfara.

Barn har mycket mindre mängd blod. Därför det är ännu mer bråttom om ett barn förlorar blod.

Klicka för rätt svar

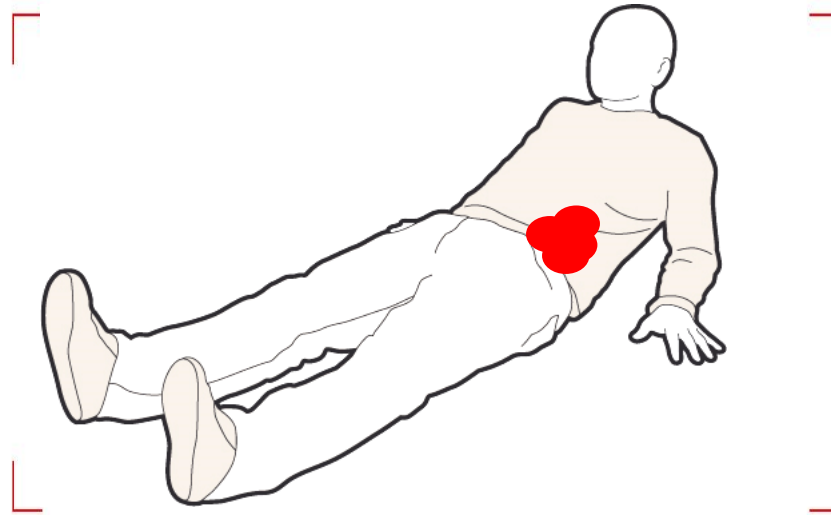
Blödning och

cirkulationssvikt

a. yttre och inre blödning

Det är lätt att upptäcka en **yttre blödning** – blod som kommer **ut** ur kroppen

Men det kan också vara **inre blödningar** – som inte syns utanpå.

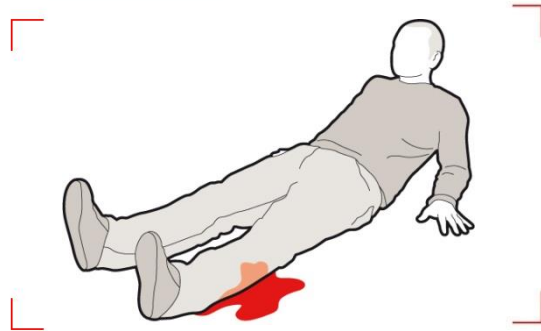
Vad kan orsaka en yttre eller inre blödning?

> Kolla dina förslag med nästa bild

Blödning och

a. yttre och inre blödning

cirkulationssvikt

- > ett vasst föremål som en kniv, en spik eller trasigt glas
- > en kraftig stöt eller kollision, som att falla ner från en stege – eller bli påkörd av en bil
- > ett hårt slag eller en spark
- > ett bett (av en hund – eller en människa!)

Även om du inte kan se något blod kan det finnas en inre blödning...

Blödning och

a. yttre och inre blödning

cirkulationssvikt

kallsvett

förvirring

Tecken på inre
blödning

rodnad/blåmärke

snabb, ytlig
andning

Små skärsår, skrapsår och skrubbsår är lätta att behandla ...

- > tvätta med tvål och helst rinnande vatten
- > om såret glipar, för ihop sårkanterna med sårtejp eller plåster
- > täck med kompress eller plåster.

Men om blödningen inte slutar?

Om det är en kraftig blödning?

Se på nästa bild vad du kan göra ...

Om det är en **kraftig blödning** måste du **handla snabbt** ...

Hur tar jag hand om en kraftig blödning?

Svaret får du ...

> i video-avsnittet.

Hur man stoppar en kraftig blödning?

1. tryck på såret
2. lyft upp kroppsdelen, t. ex. armen, med såret ovanför hjärtat
3. lägg ett tryckförband
4. om nödvändigt, ring 112.

Blödning och

c. hur man stoppar en kraftig blödning

cirkulationssvikt

Sätt in de röda orden på rätt ställe?

Om ett föremål sitter i _____?	Låt det sitta _____, det hjälper till att hindra att det _____. Lägg _____ runt om förmålet men var noga med att inte linda in eller _____ själva föremålet.
Hur vet jag att inte bandaget sitter för _____?	Tryck på den _____ personens _____. Om färgen inte kommer tillbaka genast du släpper, är det för hårt och du får _____ lite på bandaget.
Vad kan jag använda för att lägga tryck på såret?	En _____, en ren näsduk eller _____. Om du inget har så använd handen, din eller den skadades.

kompress
tryckförband

skadade
lossa

hårt
trycka in

såret
handduk

kvar
nagel
blöder

Blödning och

cirkulationssvikt

c. hur man stoppar en kraftig blödning

“Jag tappade ett glas och skar mig i armen när jag plockade upp skärvorna. Det var så mycket blod – över hela köksgolvet. Jag fick panik men min flickvän var där och hon visste vad man skulle göra ...”

Blödning och

cirkulationssvikt

c. hur man stoppar en kraftig blödning

Vet du hur man stoppar en **kraftig blödning**? Sätt bilderna i rätt ordning ...

Rätt ordning är:

Klicka för rätt svar

Blödning och

cirkulationssvikt

c. hur man stoppar en kraftig blödning

“Min flickvän pratade lugnande med mig. Hon sa att jag skulle lägga mig ner. Jag tryckte på såret med handen medan hon hämtade och packade upp ett förband. Jag är glad att hon var där – jag hade inte fixat det själv.”

Blödning och

c. hur man stoppar en kraftig blödning

cirkulationssvikt

Näsblod är oftast enkelt att ta hand om ...

... men sök sjukvård om du inte får stopp på blödningen eller om näsblodet började efter att den skadade slagit i huvudet.

Blödning och

cirkulationssvikt

d. hur man känner igen och ger första hjälpen vid cirkulationssvikt

Om du förlorar mycket blod kan du drabbas av en fysisk chock, det kallas **cirkulationssvikt**, och innebär att hjärtat inte klarar av att pumpa runt blodet i kroppen.

Vitala organ som **hjärtat**, **lungorna** och **hjärnan** får då inte tillräckligt med syre från blodet. Det finns risk för att dom slutar **fungera**.

Du måste handla **snabbt**. Om inte **cirkulationssvikten** behandlas kan den drabbade **dö**.

Blödning och

cirkulationssvikt

d. hur man känner igen och ger första hjälpen vid cirkulationssvikt

törstig

blek

snabb och ytlig
andning

**Tecken på
cirkulationssvikt**

fryser

kallsvettig

Blödning och

cirkulationssvikt

d. hur man känner igen och ger första hjälpen vid cirkulationssvikt

Inre blödningar kan också orsaka cirkulationssvikt. De inre organen får för lite blod och därmed för lite syre. Första hjälpen ...

Blödning och

cirkulationssvikt

Jag pratar lugnt med henne och kollar att hon andas, tills ambulansen kommer.

d. hur man känner igen och ger första hjälpen vid cirkulationssvikt

- > Stoppa kraftiga **blödningar**
- > Hjälp den skadade att **lägga sig ner**
- > **Lyft** hennes **ben** ovanför hjärtat
- > **Lossa** kläderna
- > **Ring 112**
- > Håll den skadad varm – lägg en filt eller jacka **under** och **över**
- > Ge ingen **dryck**

Klicka här
för att öva

Kraftig blödning

- > tryck på såret
- > lyft den skadade kroppsdelen högt
- > lägg tryckförband

Cirkulationssvikt

- > lägg den skadade ner
- > lyft upp benen
- > håll den skadade varm

L – ABC

A står för **A**ndning

B står för **B**lödning

C står för **C**irkulationssvikt

Ring 112

Ni har nu gått igenom avsnittet **blödning och cirkulationssvikt**.

Testa dina kunskaper genom att göra någon av **uppgifterna** ...

Gör en poster om näsblod, utifrån det du lärt dig på lektionen

Gör din egen beskrivning av hur man stoppar en blödning, utifrån det du lärt dig på lektionen

Läs berättelsen om en olycka på en ishockey-match och svara på frågorna.

Blödning och

cirkulationssvikt

Din hjälp kan göra skillnad

Blödning och

cirkulationssvikt

Nödsituation – kraftig blödning

- > Dela in er i grupper om tre.
- > I varje grupp finns:
 - den skadade som har ett djupt sår på armen som blöder kraftigt
 - en person som kan ge första hjälpen
 - operatören på SOS Alarm
- > Vilka frågor ställer operatören?
 - t. ex. *“Kan du se om något föremål finns i såret?”*.
- > Vilka råd kan operatören ge?
 - t. ex. *“Tryck på såret och lyft upp armen.”*
- > När blödningen är stoppad drabbas den skadade av cirkulationssvikt.
- > Vilka symtom ser den som hjälper? Vilka råd kan operatören ge?

Tillbaka till presentationen